

ADHD har ingen ålder

Ofta förknippas ADHD och ADD med barn och i synnerhet rastlösa pojkar. Den här filmen omkullkastar, steg för steg, myterna om denna neuropsykiatriska funktionsnedsättning. Filmen visar utifrån genusperspektiv likheter och olikheter med diagnosen beroende på om du är ung eller vuxen. Men också att det är vanligt att kvinnor diagnostiseras fel som vuxna med depression istället för ADHD.

Speltid: 42 min.

Från: 13 år

Ämne: Biologi, svenska, hälsa, psykologi

Produktionsland:

Kanada, 2017

Svensk version:

© Filmo, 2018

Ansvarig utgivare:

Sandra Ortíz del Gaiso

Filmnr: EDU0023

För ytterligare källinformation:

Kontakta Filmo
08-445 25 50

I filmen får du möta framstående yrkesmänniskor med ADHD som berättar hur de tacklat och tacklar sina liv. Parallellt med detta lyfts spännande forskning som ger insikt om aktuell vetenskap och behandling. Inledningsvis konstateras att det finns svårigheter att leva med ADD och ADHD, men även att det innebär tillgångar och kraft. Genom att hjärnan arbetar lite annorlunda jämfört med en person som inte har uppmärksamhetsstörning så möjliggörs saker som kan upplevas som svåra för personer utan dessa uppmärksamhetsstörningar. Under lång tid trodde man att bara pojkar hade ADHD, men man har på senare tid upptäckt att även flickor kan ha uppmärksamhetsstörningen, dock konstateras att symptomen skiljer sig en del mellan könen. Skillnaderna har medfört att flickor oftare diagnostiseras vid högre åldrar är pojkar.

Filmen lyfter vidare att det finns föreställningar om ADHD som t.ex. att det är något som växer bort när man blir vuxen, en myt som grundar sig i att bristen på impuls kontroll inte är lika påtaglig hos vuxna som hos barn vilket gör att diagnosen inte blir lika visuell för omgivningen. Rastlösheten finns kvar hos personer med uppmärksamhetsstörning även när man blir vuxen, men man har ofta lärt sig hantera den på för omgivningen mer diskreta sätt. Rastlösheten kan ibland även misstas för att istället vara oro eller symptom för en depression, och konsekvensen kan därmed bli att vuxna med diagnosen inte fångas upp. En annan anledning till att odiagnostiserade vuxna inte upptäcks kan vara att de hanterat sitt tillstånd genom att självmedicinera sig med adrenalin. Ett ökat påslag av adrenalin kan vara ett sätt att hantera sin uppmärksamhetsstörning eftersom det ger en ökad mängd dopamin

FILMO

En del av Swedish Film AB

Box 6014 • 171 06 Solna • SWEDEN • Tel: 08-445 25 59 • Fax: 08-445 25 60
info@filmo.se • www.filmo.se

i kroppen, men sökandet efter en adrenalinkick kan skapa problem och beroende. Man kan bli beroende av allt ifrån spel, mat, utmaningar till sex, droger och rökning. Filmen lyfter att det är dubbelt så stor sannolikhet att en person med ADHD börjar röka jämfört med normalbefolkningen, och även börjar röka vid en yngre ålder. Professorn Dr Jean Gehricke har undersökt nikotinetns påverkan hos personer med ADHD. Han har funnit att nikotinet minskar symptomen för ADHD genom att de ökar dopaminpåslaget i kroppen. Hans studier har även visat att nikotinet minskar känslor som ilska, stress och nedstämdhet. Vidare undersöks även hur några faktorer som påverkar att man får ADHD, exempelvis rökning under graviditet samt genernas betydelse genom att Deidre Mc Carty berättar om sina tester på ADHD-labbmöss. Filmen förklarar och inspirerar samt vänder funktionsnedsättningen till något positivt i många av livets situationer.

Nyckelord

ADHD, ADD, hyperaktivitet, koncentrationssvårigheter, prokrastinering, dopamin, nikotin, organisationsproblem, hyperfokus, endorfin, odiagnostiserad, impuls kontroll, impulsivitet, neuropsykiatriska funktionsnedsättningar, hjärnan, psykisk ohälsa

Frågor efter visning

1. Vilka egenskaper associeras till diagnosen ADHD? Vilka skillnader kan man se mellan pojkar/flickor?
2. Varför diagnostiseras flickor sällan med ADHD före 12 års ålder, medan pojkar upptäckas redan när de är 5 år?
3. Vilka svårigheter kan uppstå när man har uppmärksamhetsstörning som ADD/ADHD?
4. I vilka situationer kan det vara en tillgång att ha ADD/ADHD?
5. Kan man förhindra att man får ADHD? Vilka är då riskfaktorerna? Är det ärftligt?
6. Är det större risk att någon med ADHD börjar röka? Finns det fördelar/nackdelar att röka när man har ADHD?
7. Vilka behandlingar används för att minska negativa effekter av ADHD? Vilka risker kan finnas med behandlingarna?
8. Varför är det ur ett evolutionärt perspektiv positivt med en stor variation inom en art, t.ex. att det finns individer med ADD eller ADHD? Hur fungerar det ur ett samhällsekonomiskt perspektiv? Ur ett samhällsperspektiv?
9. Vad är det för paradox som uppstår och gör att receptorerna i hjärnan inte uppfattar signalsubstanser som dopamin trots att man vid ADHD producerar extra mycket signalämnen?
10. Hur kan kombinationen förändrat beteende, medicin och känslomässigt stöd vara nyckeln till framgång för personer med ADHD?
11. Diskutera varför personer med ADHD kan uppleva att det är både spännande och utmattande på samma gång att leva med funktionsnedsättningen. Varför vill flera av personerna i filmen inte byta bort sin uppmärksamhetsstörning även om det var möjligt trots att det lyfts fram många nackdelar och svårigheter med att ha diagnosen?

Internetkällor

Vårdguiden: 1177.se/Stockholm/Tema/Psykisk-halsa/Soka-var-d-och-hjalp/Soka-var-d-Att-genomga-en-neuropsykiatrisk-utredning-som-vuxen/

Läkartidningen: lakartidningen.se/Klinik-och-vetenskap/Nya-ron/2016/06/Vuxnas-ADHD-behover-inte-ha-funnits-i-barndomen/

Socialstyrelsen: socialstyrelsen.se/Lists/Artikelkatalog/Attachments/19573/2014-10-35.pdf

Artikel KI: ki.se/forskning/adhd-diagnos-som-vacker-kanslor

Bup: bup.se/sv/Rad-och-fakta/Artiklar/Adhd/

Riksförbundet attention: attention.se/npf/adhd/

Variation och naturligt urval: schoolido.se/a/evolution/variation-och-naturligt-urval

Dr Jean Gehricke: scholar.google.com/citations?user=sulaj4AAAAJ&hl=en

Deidre Mc Carty: cbc.ca/natureofthings/episodes/adhd-not-just-for-kids

Wikipedia: sv.wikipedia.org/wiki/ADHD

Nationalencyklopedin: ne.se

Cinebox hemsida: filmochskola.se/Om-oss/Hjalp1/cinebox/

Filmen *ADHD har ingen ålder* passar bra för undervisning i biologi, psykologi, naturkunskap i grundskolan och på gymnasiet.

I årskurs 7-9, biologi, lgr11

Natur och samhälle

- Aktuella samhällsfrågor som rör biologi.

Kropp och hälsa

- Hur den fysiska och psykiska hälsan påverkas av sömn, kost, motion, sociala relationer och beroendeframkallande medel.
- Vanligt förekommande sjukdomar och hur de kan förebyggas och behandlas. Virus, bakterier, infektioner och smittspridning. Antibiotika och resistenta bakterier.

Biologins metoder och arbetsätt

- Källkritisk granskning av information och argument som eleven möter i olika källor och samhällsdiskussioner med koppling till biologi, såväl i digitala som i andra medier.

I gymnasiet, Naturkunskap 1, lgy11

Centralt innehåll

- Samband mellan individens hälsa, dagliga vanor och livsstilar i samhället, till exempel i fråga om träning, kost, droger och konsumtion samt påverkan på miljön.
- Hur naturvetenskap kan användas som utgångspunkt vid kritisk granskning av budskap och normer i medierna.

I gymnasiet, Naturkunskap 2, lgy11

Centralt innehåll

- Samband mellan individens hälsa, dagliga vanor och livsstilar i samhället, till exempel i fråga om träning, kost, droger, konsumtion och påverkan på miljön.
- Hur naturvetenskap kan användas som utgångspunkt vid kritisk granskning av budskap och normer i medierna.

I gymnasiet, Psykologi, lgy11

Syftestexten

- Aktuella kunskaper om mänskliga beteenden, känslor och tankar utifrån olika psykologiska perspektiv samt förmåga att relatera dessa kunskaper till egna erfarenheter.
- Kunskaper om arvets och miljöns betydelse för individens psykologiska utveckling, livsvillkor och hälsa.
- Kunskaper om mänskliga beteenden, värderingar och föreställningar i olika sociala sammanhang.

Centralt innehåll, psykologi 2a

- Personlighetspsykologi och dess tillämpningar: hur individen beskrivs utifrån sina egenskaper och hur dessa påverkar individens beteende, känslor och tankar.
- Utvecklingspsykologi och dess tillämpningar: hur människan utvecklas genom livet i samspel mellan arv och miljö.
- Klinisk psykologi: psykisk ohälsa och olika psykologiska behandlingsalternativ. I samband med det behandlas arvets och miljöns betydelse för psykisk hälsa och ohälsa.